

BILDANDE AV DJUPTJÄRNBOS NATURRESERVAT I LEKSANDS KOMMUN

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området är 26,7 ha och består av naturtyperna äldre tallskog, våtmark och barrblandskog.

Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplan enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Djuptjärnbos naturreservat
Kommun	Leksand
Län	Dalarna
Natura 2000-beteckning	Området är inte föreslaget till nätverket
Församling/socken	Åhl
Naturgeografisk region	28 b sydligt boreala kuperade områden
Kulturgeografisk region	
Fastigheter	Holen 30:11
Nyttjanderätter	Vattentäkt, basväg, till förmån för Djuptjärnsbo 3:4, ledningsrätt
Areal	Total areal: 26,7 Landareal: 26,7 Produktiv skogsmark: 21,6 (knasdata)

Syfte med naturreservatet

Syftet är att:

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara Djuptjärnsbo, med de värdefulla livsmiljöerna hällmarkstallskog, äldre tallskog, våtmark och barrblandskog, med dess typiska arter i gynnsamt bevarandetilstånd.

Strukturer som död ved och gamla grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet. Besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska nås genom:

- Skogen undantas från skogsbruksåtgärder och annan verksamhet som kan förändra eller skada de livsmiljöer och populationer av arter som är karaktäristiska för naturskog och våtmark.
- Besökande ska på plats finna information om området.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena i området är biologiska och utgörs av de ingående naturtyperna hållmarkstallskog, äldre tallskog, våtmark och barrblandskog. Bevarandevärdena innefattar även strukturer som död ved, döende träd, lodytor, gamla solbelysta träd, vilka har betydelse för många sällsynta och hotade arters överlevnad.

Flera känsliga arter som indikerar värdefull natur är funna i området bl.a skuggblåslav, ullticka, svavelrisk och violettgrå tagellav (NT). Den sistnämnda är även rödlistad.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet levande skogar.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Naturvärdena i Djuptjärnbo är kopplade till skog som inte påverkats av sentida skogsbruk och våtmark. För att bibehålla och förstärka dessa värden krävs att området undantas från skogsbruk. Områdets storlek och övriga nämnda förhållanden gör att bildande av naturreservat är den lämpligaste åtgärden för att långsiktigt bevara naturvärdena i området.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Det är ett angeläget allmänt intresse att skogsområdet bevaras. Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer

pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Föreskrifterna är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vid sidan av föreskrifter för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen. Detsamma gäller för uppföljning av kvalitetsmål som avser arter.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark och vatten,
2. gödsla, sprida aska, kalka eller använda bekämpningsmedel,
3. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
4. avverka och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Detta gäller både barmark och snötäckt mark. Undantag gäller för uttransport av fälld älg med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador,
6. uppföra permanenta jaktpass samt röja för sikt- eller skjutgator. Jaktgränser, stigar till jaktpass e dyl. får ej markeras permanent.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6§ miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet och uppsättning av informationstavlor,
2. skötsel enligt till beslutet hörande skötselplan.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. skada växande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen

Föreskriften under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Undantag från punkt A5 får göras när virke ska transporteras ut från beståndet öster om reservatet i enlighet med servitut som belastar fastigheten Hoken 30:11. En basväg får då användas efter samråd med länsstyrelsen. Länsstyrelsen har rätt att ändra dragningen av basvägen så att den gör minsta möjliga skada på mark och naturvärden. (se skötselplan).

Motiv till föreskrifter, undantag mm

I punkterna A1; A3 och C1 förbjuds sådana aktiviteter som kan störa den naturliga utvecklingen hos vegetationstyper och naturskogens växter och djur.

I punkt A2 och A4 förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Föreskriften A4 innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till

naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Förbud mot motorfordon enligt punkt A5 omfattar inte uttransport av älg med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador. A5, A6 och C2 är även beslutade för att upplevelsen av tystnad och orördhet i reservatet inte ska gå förlorad.

Ärendets handläggning

Djuptjärnbo uppmärksammades av Skogsstyrelsen vid inventeringen som utfördes i samband med omarronderingen i Åhls socken 2002. Området visade sig ha så höga naturvärden att det lämpade sig för någon form av områdesskydd. När de nya fastighetsgränserna lades ut blev hela området en egen fastighet som ägdes av jordfonden, som förvaltas av Länsstyrelsen. Efter diskussioner mellan Länsstyrelsen och Naturvårdsverket beslutades det 2002 att marken skulle överföras från jordfonden till naturvårdsverkets markinnehav och skyddas som naturreservat.

Vid remissomgången framkom att den ledning som avses för ledningsrätten som belastar Holen 30:11 inte ligger i naturreservatet.

Bergstaten konstaterar att det finns ett gällande undersökningstillstånd enligt minerallagen som täcker halva naturreservatet. Bergmästaren menar att det inte bör fattas något beslut om naturreservat innan undersökningarna visar att det inte finns något brytningsvärt mineral i området.

Länsstyrelsen bedömer att skyddet för skogen i Djuptjärnbo är viktig för bevarandet av biologisk mångfald och ett led i att uppfylla riksdagens miljömål levande skogar. Undersökningstillståndet som gäller 830 ha omfattar endast en liten del av det tilltänkta naturreservatet. Naturreservatet ligger i undersökningsområdets ytterkant. Erfarenhet visar att det kan ta lång tid att påvisa en fyndighet av ett mineral och att eventuellt utröna fyndighetens sannolika ekonomiska värde mm. Det har hittills inte redovisats några mineralfyndigheter i området och därför åtnjuter området inte något skydd enligt 3 kap. 7§ Miljöbalken. Skulle det visa sig att brytningsvärt mineral påträffas i området kan länsstyrelsen medge tillstånd eller dispens, se nedan, eller om det finns synnerliga skäl, upphäva hela eller delar av naturreservatet enligt Miljöbalken 7 kap 7§.

Upplysningar

Dispens från föreskrifter mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § MB medge tillstånd eller dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras enligt vad som anges i 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm. Kungörelse om beslutet ska också införas i ortstidning.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4 (formulär 6).

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av länsråd Inger Eriksson.. I den slutliga handläggningen deltog även samhällsplanerare Frida Rotberger, antikvarie Tommy Nyberg, jurist Gunilla Garbergs, tillförordnad funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson samt Susanne Lundin, den sistnämnde föredragande.

Inger Eriksson

Susanne Lundin

Bilagor:

- Bilaga 1 Översiktskarta
- Bilaga 2 Beslutskarta
- Bilaga 3 Skötselplan
- Bilaga 4 Överklagningsformulär

Deltagande

Frida Rotberger
Tommy Nyberg
Gunilla Garbergs
Jemt Anna Eriksson

SKÖTSELPLAN FÖR DJUPTJÄRNBOS NATURRESERVAT I LEKSANDS KOMMUN

1 Beskrivningsdel

1.1 Administrativ data

Namn	Djuptjärnbos naturreservat
Objektnummer	1004843
Natura 2000-beteckning	Ej utpekad i nätverket
Län	Dalarna
Kommun	Leksand
Markslag: (uppdelning enl KNAS)	
Tallskog	7 ha
Barrblandskog	6,9 ha
Barrsumpskog	1,4 ha
Lövblandad barrskog	1,9 ha
Triviallövskog	0,3 ha
Lövsumpskog	0,8 ha
Hygge (ungskog)	3,3 ha
Våtmark	1 ha
Övrigt	3,4
Bebyggelser och anläggningar	Stig, gammal ruin efter vattentäkt, gammal basväg

1.2 Historisk och nuvarande markanvändning

1.2.1 Skogsmark

Området är påverkat av tidigare skogsbruk. Skogen har dock inte brukats med moderna skogsbruksmetoder.

1.2.2 Jakt, fiske och övriga fritidsaktiviteter

Jakt har tidigare bedrivits i området. Under den tid då jordfonden (länsstyrelsen) ägde marken dvs under början av 2000-talet bedrevs ingen jakt i området. Vad gäller den lilla tjärnen är det inte känt om något fiske bedrivs där.

1.3 Beskrivning av området

1.3.1 Geovetenskap

Den geologiska kartan visar att berggrunden i Djuptjärnbo utgörs av Applit. Applit är en gångbergart med stor andel ljusa kristaller, huvudsakligen kalifältpat och kvarts.

Jordtäcknet utgörs av normalblockig morän, där ibland berget går idagen. våtmarkerna utgörs av torv.

1.3.2 Biologi

Området är varierat och utgörs av flera olika naturtyper. Här finns ett par mindre våtmarker, varav den ena omger en tjärn, Fänntjärnen. Här finns två bergsbranter båda sluttande mot väster och glest bevuxna med tallskog. Tallarna är mycket gamla. Och den västra branten är klassad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Bergstopparna är även de bevuxna med tallskog. I östsluttningen och de flackare partierna dominerar granskogen bitvis med stort inslag av död ved och en del småbranter och lodytor. Just i granskogarna väster om den östra myren och söder om den västra myren, hittades flest signalarter; skuggblåslav på en lodyta, violettgrå tagellav och ullticka. Den södra granskogen är även den utpekad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen.

I nordväst rinner två vattendrag som såsmåningom förenar sig i sin väg mot Fänntjärnen. Längs vattendragen är vegetationen rikare med stort örtinslag. Här hittades svavelriska.

Arter

Art	Vetenskapligt namn	
Lavar	Hypogymnia vittata (S3)	Skuggblåslav
	Bryoria nadvornikiana (S3) (NT)	Violettgrå tagellav
Svampar	Phellinus ferrugineofuscus (S3)	Ullticka
	Lactarius scrobiculatus (S2)	Svavelriska

Tabell över artförekomst av rödlistade arter och signalarter
Kategori:

1 Rödlistade arter enligt ArtDatabanken 2005. (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Missgynnad, (DD) Kunskapsbrist.

2 Signalarter enligt Skogsvårdsstyrelsen. (S1) Lågt signalvärde, (S2) Medelgott signalvärde, (S3) Högt signalvärde.

3 Arter i habitatdirektivet och fågeldirektivet (EU). Ange EU + kod.

4 Regionalt hotad art

1.3.3 Kulturhistoria

Det finns en gammal vattentäkt vid vattendraget i norra delen av området. Vattentäkten är inte i bruk, men resterna i form av en kallmurad grund finns kvar vid bäcken.

1.3.4 Friluftsliv

Det finns flera vältrampade stigar i området. Det mest frekventerade stigen leder längs basvägen i nordväst längs vattendraget via vattentäkten upp till högsta toppen på berget och ner på södra sidan. Övriga anläggningar saknas.

1.4 Källförteckning

Utdrag från fastighetsregistret Leksand Holen 30:11

Nyckelbiotopinventering inför omarrondering, skogens pärlor objekt nr 130553151, 130553071, 130553011,
<http://www.svo.se/episerver4/templates/skogensparlor.aspx>

2 Plandel

2.1 Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara Djuptjärnbo, med de värdefulla livsmiljöerna hållmarkstallskog, äldre tallskog, våtmark och barrblandskog, med dess typiska arter i gynnsamt bevarandetillstånd. Strukturer som död ved och gamla grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet. Besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska nås genom att:

- Skogen undantas från skogsbruksåtgärder och annan verksamhet som kan förändra eller skada de livsmiljöer och populationer av arter som är karaktäristiska för naturskog och våtmark.
- Besökande ska på plats finna information om området.

2.2 Prioritering mellan bevarandevärden

Naturresevatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena. Nya stigar och andra anordningar för friluftslivet ska inte iordningsställas.

Icke motorburet friluftsliv ska prioriteras framför motorburet.

2.3 Skötselområden med kvalitetsmål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden vilkas geografiska utbredning framgår av skötselkartan. Ytterligare ett skötselområde, friluftsliv, omfattar hela naturresevatet.

Skötselområde 1: Skog med fri utveckling

Beskrivning

Området är kuperat med en bergknalle centralt i området. På bergets topp och dess västra sida ned mot våtmarken med den centralt belägna Fäntjärnen finns en bergbrant med lodytor. Toppen av berget och branterna är bevuxna med gammal tallskog, som där jordtäcket är tunt och berget går i dagen blir till hållmarkstallskog. På några ställen i den gamla hållmarkstallskogen täcks marken av ett tjockt lager renlav.

Längst i öster reser sig ännu en bergvägg med lodytor och gammal tallskog precis innan reservatsgränsen.

Det finns ett par mindre områden med yngre skog. Ett område är beläget i sydost och utgörs av ung tallskog. Ett annat ligger i norr och utgörs av yngre granskog med stort inslag av löv.

I övrigt utgörs skogen av gammal granskog som inte brukats i sen tid. Längs de två bäckarna som rinner ihop i området är vegetationen örtrik. Flera känsliga arter som indikerar värdefull natur är funna i området bl.a skuggblåslav, violettgrå tagellav, ullticka och svavelrisk.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Den naturskogsartade barrskogen ska bibehållas. Relationen död/levande ved skall utvecklas naturligt mot omkring 1/5.

Det är gynnsamt tillstånd när följande kvalitetsmål är uppnådda:

- Relationen död/levande ved är omkring 1/5.
- Arterna violettgrå tagellav, ullticka och skuggblåslav och svavelticka växer i området

Skötselåtgärder

Skogen skall lämnas för fri utveckling, med undantag för området med lövskog där åtgärder för att gynna det uppväxande lövbeståndet ska utföras. Ringbarkning av gran föreslås som åtgärd.

Skötselområde 2: Våtmark

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av de två våtmarkerna i området. Den västra avgränsas av en liten sjö/större myrgöl som till största delen ingår i naturreservatet. Den östra våtmarken ligger instängd mellan två berg. Båda våtmarkerna är näringsfattiga kärr.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Det är gynnsamt tillstånd när följande kvalitetsmål är uppnådda:

- Arealen våtmark är 6-7 ha.
- I området bibehålls täckningsgraden av de hydromorfologiska strukturerna gungflyn, göllar, strängar, tuvor och drag.

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling.

Skötselområde 3: Friluftsliv

Beskrivning

Det finns flera vältrampade stigar i området. Det mest frekventerade stigen leder längs basvägen i nordväst längs vattendraget via vattentäkten upp till högsta toppen på berget och ner på södra sidan.

Övergripande mål

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet. Besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Friluftslivet får inte medföra slitage på de naturvärden som finns i området.

Skötselåtgärder

Information

Informationstavlor sätts upp vid parkeringsplatsen. Information över området ska finnas på Länsstyrelsens hemsida. En informationsbroschyr över området bör tryckas.

Parkering/information

Parkeringsplats för 2-3 bilar anläggs vid huvudvägen söder om Naturreservatet. Där finns en parkeringsyta som skulle kunna utnyttjas.

Alternativ plats för parkering är väster om naturreservatet, se skötselkartan. Informationsskyltar sätts upp där stigarna passerar in i naturreservatet. Det kan även vara lämpligt att placera en skylt som beskriver naturreservatet vid parkeringsplatsen.

Vägvisare

Det är önskvärt att vägvisare sätts upp vid sista avtagsvägen mot parkeringsplatsen. Vägen/stigen från parkeringen till naturreservatet bör markeras på lämpligt vis.

Stigar/leder/vägar

Nya leder eller stigar ska inte anordnas genom området. Ev kan befintliga leder markeras upp till toppen av berget.

3 Jakt mm

3.1 Jakt

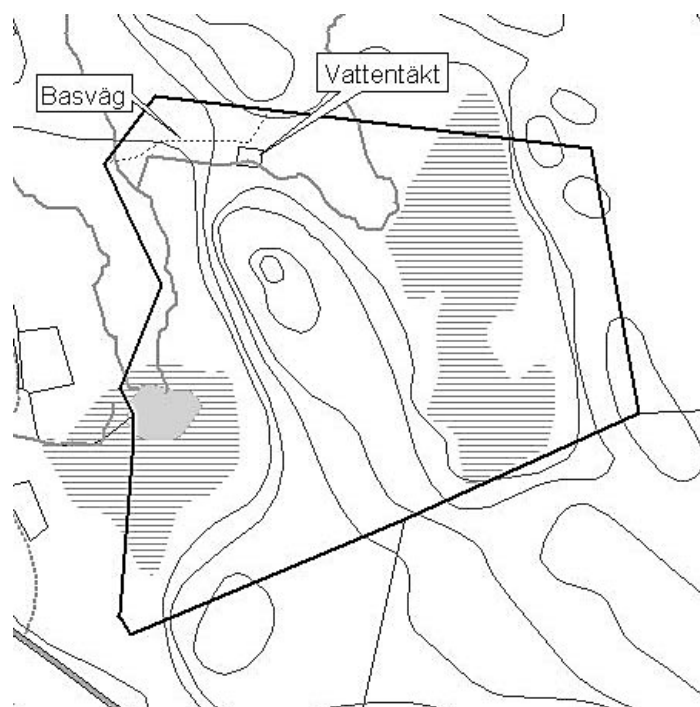
Den finns inga restriktioner mot jakt i området, däremot är det inte tillåtet att uppföra permanenta jaktpass eller röja sikt eller skjutgator. Jaktgränser, stigar till jaktpass e. dyl. får inte heller markeras permanent.

3.2 Servitut

Ett servitut till förmån för fastigheten norr och öster om naturreservatet belastar naturreservatets fastighet Holen 30:11. Det innebär att en basväg över naturreservatet får användas när virke ska transporterats ut från fastigheten Djuptjärnsbo 3:4.

Basvägen har den sträckning som framgår av kartan nedan. Vägen är befintlig med en vägbredd av ca 3 meter. Fastighetsägaren ska samråda med länsstyrelsen om vägen behöver röjas. Avverkat virke tillfaller reservatsförvaltaren. Detta virke bör lämnas på plats, och på detta sätt ökar mängden död ved i området.

Ett annat servitut till förmån för Djuptjärnsbo 3:4 ger rätt att utnyttja en av bäckarna som vattentäkt inom ett avgränsat område. Vattentäkten är gammal men den finns fortfarande kvar som en kulturlämning i området.

Det finns ytterligare ett servitut som belastar fastigheten. Det är en gammal hittills outnyttjad rätt att dra en kraftledning genom området.

4 Dokumentation och uppföljning

4.1 Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

4.2 Uppföljning

4.2.1 Kvalitetsmål

Uppföljning av de kvalitetsmål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av länsstyrelsen.

Mål: se skötselområde 1-2
Uppföljning ska ske år 2018

4.2.2 Skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

5 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

6 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var
Skytning Parkering Vägvisning	2007-2008	Skötselområde 3 enligt karta
Ringbarkning av gran	2007-2010	Skötselområde 1 enligt karta
Uppföljning av skötselåtgärder	2015	Skötselområde 1, 3
Uppföljning av kvalitetsmål	2018	Skötselområde 1,2

Bilagor:

Bilaga 1: Skötselplanekarta

Bilaga 2: Naturvärdesindelning